

az adó, ill. a kutatott szerkezet geometriai helyzete, egymáshoz való térbeli viszonya, valamint a szerkezet fajlagos ellenállása határozza meg. Pl. jó vezető függőleges lemez alakú szerkezet kimutathatóságának feltétele, hogy a mágneses erővonalak merőlegesen metszék a lemezt, ugyanis ekkor a legnagyobb a rádiófrekvenciás örvényáramok sűrűsége. Ez azt jelenti, hogy az adó felé húzó agyagosodott vezetőzóna könnyen kimutatható.

Egy nem agyagos barlang (*rossz vezető*) akkor változtatja meg jelentősen az áramsűrűség eloszlását, ha az elektromos tér a csapásvonalra merőleges. Ha a barlang csapása az adó irányára merőleges, akkor a kimutathatóság jobb. Következésképp érdemes különböző helyzetű adók terét vizsgálni. Az adó kiválasztásánál figyelembe kell venni a törésrendszer irányítottágát. Pl. ez a Bükk esetében $\vec{EK} - DNY$ -i, illetve erre merőleges. Másrészt olyan adót kell választani, amely nagy teljesítménnyel sugároz, ez biztosítja a megfelelő nagyságú mérési jelet.

IRODALOM

- [1] Takács E.: Tapasztalatok a radiokip módszer alkalmazásában. Magyar Geofizika XII. évf. 4. sz.
- [2] Májoros Zs.: Barlangkutatás radiokip módszerrel, Karszt és Barlang 1969. II.
- [3] Renner-Salát - ...: Geofizikai kutatási módszerek III. Felszíni geofizika, Tankönyvkiadó, Budapest 1969.

Lapszemle

Tatabányai Szénbányák Műszaki Közleményei 14. évf. 4. sz., 1974 okt. - dec.

Bodri Bertalan - Gerber Pál: Karsztvízszint-mérési adatok feldolgozásának előzetes eredményei és az eredmények bányavízvédelmi vonatkozásai, 175 - 179 old.

A tanulmány összefoglalja a karsztvízszint-ingadozás alapján is kimutatható térfogati deformációt a földkéregben a változó lunisolaris hatás következtében. Ezen periodikusan ismétlődő mozgáson kívül olyan rengéseket is kimutatott, amelyek többek között kétségkívül hozzájárulnak a vízbetörések előidézéséhez. Lehetségesnek látszik a gyakorlati alkalmazás is a vízbetörések időpontjának előrejelzésére, illetve a veszélyes időszakok kijelölésére és az árapály jelenségek alapján a víztérfogat meghatározására.

Asztronautikai Közlemények - Magyar szerzőknek az űrkutatással és asztronautikával kapcsolatos dolgozatai, MTE SZ Központi Asztronautikai Szakosztálya, 1974, 1 - 209 old. Litografált kiadvány.

Bodri Bertalan: Az árapálysúrlódás szerepe a Hold termikus történetében, 5 - 79 old.

Geonomia és Bányászat. A Magyar Tudományos Akadémia X. Föld- és Bányászati Osztályának Közleményei, 7. köt. 3 - 4. sz. 1974.

Ádám Antal: Geoelektromos mélyszerkezet és geotermikus értelmezése a Magyar Medencében, 265 - 287 old.

A Magyar Medence sajátos földtani-geofizikai alkata a geoelektromos mérések eredményeinben is tükröződik. A jelen tanulmány a 60-as évek eleje óta végzett elektromágneses indukciós kutatások összefoglalását, szintézisét tartalmazza.

Mint hogy az elektromos vezetőképességet nagyobb mélységben a félvezetés elve alapján a hőmérséklet szabályozza, a nagy mélységű geoelektromos adatok értelmezése az anyagi sajátságok mellett elsősorban a geotermika paramétereivel történhet. A tanulmány második része a kérdést erről az oldaláról világítja meg.

Hédervári Péter: A szeizmikus energia eloszlása és a magmaképződés valószínű mélysége az Északi-Sziget (Új-Zéland) aktív tűzhányói alatt, 299 - 305 old.

Kőháti Attila: A Mars és Vénusz kutatásának földtani vonatkozásai, 307 - 325 old.

T. G.